

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

**FORMUŁA DO 2014
(„STARA MATURA”)**

**WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MWO-R1**

MAJ 2017

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Część I.

Zadanie 1. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tekst popularnonaukowy (II.P.2).
	Wiadomości: formy i instytucje życia społecznego (I.P.1).

Schemat punktowania

1 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

A., E.

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – fotografia oraz tekst publicystyczny (II.P.2).
	Wiadomości: struktura etniczna społeczeństwa polskiego, kwestie etniczne, przemiany w społeczeństwie polskim (I.P.2 / I.P.3 / I.R.3).

Schemat punktowania

1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Łemkowie

Zadanie 3. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst informacyjny; krytyczna analiza materiału (II.P.2 / II.R.1).
	Wiadomości: społeczeństwo obywatelskie, ruchy społeczne (I.P.8 / I.R.1).

Schemat punktowania

1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Kluczowym elementem obywatelskiego nieposłuszeństwa jest gotowość na poniesienie konsekwencji za działania niezgodne z prawem, a jednym z postulatów protestujących jest zakaz karania rolników za protesty.

Zadanie 4. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – rysunek satyryczny, dane społeczne w formie tabeli; rozpoznawanie problemów kraju (II.P.2 / II.P.6).
	Wiadomości: społeczeństwo obywatelskie, zagrożenia dla demokracji (I.P.8 / I.R.6).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Z danych o frekwencji wynika, że większość społeczeństwa polskiego nie głosuje w wyborach, a zatem rysunek może ilustrować zachowania wyborcze – absencję wyborczą, niechęć do udziału w wyborach.

Zadanie 5. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst popularnonaukowy (II.P.2).
	Wiadomości: wartości demokracji, ideologie polityczne (I.P.5 / I.P.6).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

katolicka nauka społeczna / nauka społeczna Kościoła

Zadanie 6. (0–2)

6.1.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny (II.P.2).
	Wiadomości: współczesne formy państw, modele ustrojowe państw demokratycznych (I.R.4 / I.R.5).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Francja / Republika Francuska

6.2.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7).
	Wiadomości: współczesne formy państw, modele ustrojowe państw demokratycznych (I.R.4 / I.R.5).

Schemat punktowania

- 1 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

1. P
2. F
3. F

Zadanie 7. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7).
	Wiadomości: organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.P.7).

Schemat punktowania

- 2 p. – podanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi.
1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie:

- Według przedstawionej konstytucji Prezydent RP był wybierany przez Zgromadzenie Narodowe RP, a obecnie wybierany jest w wyborach powszechnych, co czyni jego legitymizację władzy silniejszą.
- Według przedstawionej konstytucji Prezydent RP nie posiadał prawa inicjatywy ustawodawczej, a obecnie je posiada.
- Według przedstawionej konstytucji Prezydent RP musiał zarządzić ogłoszenie uchwalonej przez Sejm RP ustawy, a obecnie dysponuje prawem tzw. weta zawieszającego.

Zadanie 8. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7).
	Wiadomości: organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.P.7).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. Sejm RP
- B. Rada Ministrów RP

Zadanie 9. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akty prawne; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7).
	Wiadomości: organy samorządu terytorialnego i administracji rządowej w Rzeczypospolitej Polskiej (I.P.7).

Schemat punktowania

- 1 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. 3
B. 2
C. 1

Zadanie 10. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Budowa normy prawnej, elementy prawa karnego (I.R.8 / I.R.10)
--------------------------	---

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. hipoteza
B. dyspozycja
C. sankcja

Zadanie 11. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.6).
	Wiadomości: źródła prawa, elementy prawa cywilnego i karnego w Rzeczypospolitej Polskiej (I.P.9 / I.R.10).

Schemat punktowania

- 1 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. Kodeks pracy
B. Kodeks karny
C. Kodeks cywilny

Zadanie 12. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – schemat (II.P.2).
	Wiadomości: sądy, procedura cywilna i karna oraz egzekwowanie prawa w Rzeczypospolitej Polskiej (I.P.7 / I.P.10 / I.R.8 / I.R.10).

Schemat punktowania

- 2 p. – podanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. Sąd Najwyższy
 B. sąd apelacyjny
 C. kasacja
 D. skarga kasacyjna

Zadanie 13. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – druk urzędowy (II.P.2 / II.P.8).
	Wiadomości: obywatel wobec prawa w Rzeczypospolitej Polskiej, dziedziny prawa – prawo administracyjne (I.P.9 / I.P.12).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

1. Wojewódzki Sąd Administracyjny (w Warszawie)
 2. Naczelnik Urzędu Skarbowego (w Mińsku Maz.)

Zadanie 14. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7).
	Wiadomości: prawa człowieka (I.P.11).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
 B. Organizacji Narodów Zjednoczonych

Zadanie 15. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Lokalizacja ważnych wydarzeń w czasie (II.P.4).
	Wiadomości: Polska w Europie, Unia Europejska, rozwój integracji europejskiej (I.P.13 / I.P.14 / I.R.11).

Schemat punktowania

- 1 p. – przyporządkowanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

A. O

D. P

Zadanie 16. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – opis, fotografia, akt prawny; rozpoznawanie ważnych postaci życia publicznego; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.4 / II.P.7).
	Wiadomości: system instytucjonalny Unii Europejskiej (I.P.14 / I.R.11).

Schemat punktowania

2 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.

1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

A. Komisji Europejskiej

B. Juncker

C. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa

Część II.**Zadanie 17. (0–1)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst publicystyczny (II.P.6).
	Wiadomości: partie polityczne i systemy partyjne (I.P.6).

Schemat punktowania

1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Zaleta – system taki odzwierciedla zróżnicowanie preferencji politycznych społeczeństwa, mało osób biorących udział w wyborach może nie mieć swej reprezentacji.

Wada – system taki powoduje „rozdrobienie” parlamentu i trudności z wyłonieniem większości rządowej, a zatem – brak stabilności politycznej.

Zadanie 18. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – mapy (II.P.2).
	Wiadomości: procedury demokracji, wybory organów władzy w Rzeczypospolitej Polskiej, partie polityczne, struktura administracyjna państwa (I.P.5 / I.P.6 / I.R.7).

18.1.

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Senat RP

18.2.

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- lubuskie;
– zachodniopomorskie.

Zadanie 19. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst popularnonaukowy, mapa (II.P.2).
	Wiadomości: współczesne formy państw, ideologie polityczne (I.P.6 / I.R. 5).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Nazwa państwa – Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna / Korea Północna
Numer na mapie – 4

Zadanie 20. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst edukacyjny; krytyczna analiza materiału (II.P.2 / II.R.1).
	Wiadomości: prawa człowieka – procedury, znaczenie, postrzeganie (I.P.11 / I.R.9).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie –

- Opisane w tekście rozwiązanie systemowe: W państwie tym istniał system monopartyjny, a zatem nie były urzeczywistniane podstawowe polityczne prawa człowieka.
– Zacytowana wypowiedź: Prezydent Nijazow twierdził, że opozycja, uznawana w Europie za konieczną dla wolności i praw demokratycznych, nie jest wartością w państwach wschodnich, które – jego zdaniem – charakteryzują się silną władzą i efektywnym prawem.

Zadanie 21. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst publicystyczny (II.P.2).
	Wiadomości: konflikty etniczne, organizacje międzynarodowe, wyzwania współczesności (I.P.15 / I.P.16 / I.R.13).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Bośnia i Hercegowina

Zadanie 22. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – mapa (II.P.2).
	Wiadomości: problemy współczesnego świata, szanse i bariery rozwoju Europy (I.P.16 / I.R.11).

22.1.**Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Nazwa państwa 2. – Socjalistyczna Federacyjna Republika Jugosławii / Jugosławia
Nazwa państwa 3. – Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich / Związek Radziecki / Związek Socjalistycznych Republik Sowieckich/ Związek Sowiecki

22.2.**Schemat punktowania**

- 1 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

1. P
2. F
3. P

Zadanie 23. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – przemówienia polityczne; analiza stanowisk różnych stron debaty publicznej (II.P.2 / II.R.2).
	Wiadomości: polska polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, wyzwania współczesności (I.R.12 / I.R.13).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Podobieństwo – oparcie bezpieczeństwa na współpracy z NATO i zacieśnieniu stosunków z USA oraz uzyskanie bezpieczeństwa energetycznego przez wykorzystanie polskiego węgla.
Różnica – położenie nacisku przez premier Szydło na budowę gazoportów, a przez premier Kopacz – na wspólną unijną politykę energetyczną.

Zadanie 24. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – wykres z danymi z badań (II.P.2).
	Wiadomości: kultura polityczna społeczeństwa polskiego, wyzwania współczesności (I.P.5 / I.R.13).

Schemat punktowania

- 1 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

1. F
2. P
3. F

Część III.

Zadanie 25. (0–20)

Temat 1: Scharakteryzuj – odwołując się do przykładów z XXI wieku – rodzaje systemów partyjnych w państwach demokratycznych i niedemokratycznych.

Tworzenie informacji.	Formułowanie wypowiedzi pisemnej zawierającej charakterystykę dylematów życia politycznego oraz działań władz i obywateli (III.P.4 / III.P.5 / III.R.1).
	Korzystanie z informacji: dokonywanie selekcji faktów, korzystanie ze źródeł informacji o życiu politycznym, wskazywanie przyczyn i skutków rozwiązań politycznych, krytyczna analiza materiałów źródłowych (II.P.1 / II.P.2 / II.P.5 / II.R.1).
	Wiadomości: historyczne i współczesne formy państw, modele ustrojowe państw demokratycznych, partie polityczne i systemy partyjne (I.P.6 / I. R.4 / I.R.5).

Kryteria oceniania

Charakterystyka – z odwołaniem się do przykładów z XXI wieku – rodzajów systemów partyjnych w państwach niedemokratycznych (0–6)

- system monopartyjny, np. Kuba, Turkmenistan okresu Nijazowa;
- system partii hegemonicznej, np. KRLD;

– inny system spośród następujących: zakaz istnienia partii politycznych, np. Arabia Saudyjska; wszystkie legalnie działające partie popierają władzę, np. Uzbekistan; istnienie partii nie ma wpływu na funkcjonowanie władzy, większość deputowanych nie jest członkami partii, np. Białoruś.

- 6 p. – za pełną charakterystykę trzech aspektów.
- 5 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i niepełną jednego aspektu.
- 4 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów lub za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną dwóch aspektów.
- 3 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę trzech aspektów.
- 2 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę dwóch aspektów.
- 1 p. – za niepełną charakterystykę jednego aspektu.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Charakterystyka – z odwołaniem się do przykładów z XXI wieku – rodzajów systemów partyjnych w państwach demokratycznych (0–12)

– system dwupartyjny, np. USA;
– system partii dominującej, np. Węgry;
– system dwublokowy, np. Francja, Włochy;
– system kooperacji partii, np. Szwajcaria;
– system rozbicia wielopartyjnego, np. Belgia;
– inny system spośród następujących: dwóch partii dominujących, np. Polska od 2005 r.; dwuipółpartyjny, np. Liechtenstein; dwóch wielkich partii wspólnie rządzących, np. Austria.

- 12 p. – za pełną charakterystykę sześciu aspektów.
- 11 p. – za pełną charakterystykę pięciu aspektów i niepełną jednego aspektu.
- 10 p. – za pełną charakterystykę pięciu aspektów lub za pełną charakterystykę czterech aspektów i niepełną dwóch aspektów.
- 9 p. – za pełną charakterystykę czterech aspektów i niepełną jednego aspektu lub za pełną charakterystykę trzech aspektów i niepełną trzech aspektów.
- 8 p. – za pełną charakterystykę czterech aspektów lub za pełną charakterystykę trzech aspektów i niepełną dwóch aspektów.
- 7 p. – za pełną charakterystykę trzech aspektów i niepełną jednego aspektu lub za pełną charakterystykę dwóch aspektów i niepełną trzech aspektów.
- 6 p. – za pełną charakterystykę trzech aspektów lub za pełną charakterystykę dwóch aspektów i niepełną dwóch aspektów lub za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną charakterystykę czterech aspektów lub za niepełną charakterystykę sześciu aspektów.
- 5 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i niepełną jednego aspektu lub za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną charakterystykę trzech aspektów lub za niepełną charakterystykę pięciu aspektów.
- 4 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów lub za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną dwóch aspektów lub za niepełną charakterystykę czterech aspektów.
- 3 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę trzech aspektów.
- 2 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę dwóch aspektów.
- 1 p. – za niepełną charakterystykę jednego aspektu.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Wykorzystanie materiałów źródłowych (0–1)

- 1 p. – za poprawne powołanie się na dwa materiały źródłowe.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Poprawny język i forma wypowiedzi (0–1)

- 1 p. – za pracę napisaną językiem w pełni komunikatywnym, z uporządkowanym, logicznym wywodem i właściwą strukturą.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Temat 2.

Scharakteryzuj procesy dezintegracji państw i innych zmian terytorialnych w postkomunistycznej Europie.

Tworzenie informacji.	Formułowanie wypowiedzi pisemnej zawierającej charakterystykę dylematów życia zbiorowego we współczesnym świecie oraz wydarzeń i procesów politycznych (III.P.1 / III.P.4 / III.P.5 / III.R.1).
	Korzystanie z informacji: dokonywanie selekcji faktów, korzystanie ze źródeł informacji o życiu politycznym, lokalizacja ważnych wydarzeń, wskazywanie przyczyn i skutków wydarzeń oraz procesów politycznych, krytyczna analiza materiałów źródłowych (II.P.1 / II.P.2 / II.P.4 / II.P.5 / II.R.1).
	Wiadomości: stosunki międzynarodowe, konflikty międzynarodowe, historyczne formy państw, szanse i bariery rozwoju Europy (I.P.15 / I.P.16 / I.R.4 / I.R.11).

Kryteria oceniania

Charakterystyka rozpadu państw federalnych (0–6)

- ZSRR;
 - SFRJ, a następnie Federalnej Republiki Jugosławii.
- 6 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów.
 - 5 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną jednego aspektu.
 - 4 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę dwóch aspektów.
 - 3 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu.
 - 2 p. – za niepełną charakterystykę jednego aspektu lub za zasygnalizowanie dwóch aspektów.
 - 1 p. – za zasygnalizowanie jednego aspektu.
 - 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Charakterystyka dezintegracji państwa unitarnego (0–2)

- CSRS – CSRF – CiSRF – Czechy i Słowacja.
- 2 p. – za pełną charakterystykę.
 - 1 p. – za niepełną charakterystykę.
 - 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Charakterystyka procesów zmian terytorialnych wywołanych separatyzmem mniejszości (0–6)

- secesja Kosowa;
- separatyzm donbaski;
- separatyzm naddniestrzański.

- 6 p. – za pełną charakterystykę trzech aspektów.
- 5 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i niepełną jednego aspektu.
- 4 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów lub za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną dwóch aspektów.
- 3 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę trzech aspektów.
- 2 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę dwóch aspektów.
- 1 p. – za niepełną charakterystykę jednego aspektu.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Charakterystyka procesów rozszerzenia terytorium danego państwa (0–4)

- przystąpienie landów z obszarów b. NRD do RFN;
- aneksja Krymu i Sewastopola przez Rosję (przystąpienie obu podmiotów do FR).

- 4 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów.
- 3 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną charakterystykę jednego aspektu.
- 2 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę dwóch aspektów.
- 1 p. – za niepełną charakterystykę jednego aspektu.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Wykorzystanie materiałów źródłowych (0–1)

- 1 p. – za poprawne powołanie się na dwa materiały źródłowe.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Poprawny język i forma wypowiedzi (0–1)

- 1 p. – za pracę napisaną językiem w pełni komunikatywnym, z uporządkowanym, logicznym wywodem i właściwą strukturą.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.